

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pakendiseaduse muudatused seoses plastkandekottide tarbimise vähendamise

Marika Siht
Peaspetsialist
Keskkonnakorralduse osakond
29.09.2015

Pakendiseaduse muutmine:

- uuring õhukeste plastkandekottide tarbimise väljaselgitamiseks Eestis
- seadusemuudatuse eelnõu ettevalmistamine ja tutvustamine erinevatele osapooltele (kaasamisprotsess)
- eelnõu korrigeerimine ja kooskõlastamine teiste ministeeriumitega
- Riigikantseleile esitamine

Õhukeste plastkandekottide tarbimise uuring ja tarbimise vähendamise mõju analüüs (uuringu teostaja SKEPAST & PUHKIM)

Uuringu tellimise vajadus:

- Pakendidirektiivi muudatus (direktiiv (EL) 2015/720, 29. aprillist 2015) seoses õhukeste õhukeste plastkandekottide tarbimise vähendamisega
- Saada tõesed lähteandmed õhukeste plastkandekottide tarbimise kohta Eestis
- Selgitada välja võimalikud õhukeste plastkandekottide vähendamiseks rakendatavad meetmed Eestis

Uuringu käigus läbiviidud tegevused:

- küsitleti spetsialiseerimata kauplusi suurtes jaekettides (n RIMI, Selver, Prisma, ETK kauplused, R- kioskid, Statoil jne))
- küsitleti kauplusi, mis kauplevad majatarvetega, kodumasinatega, ehitusmaterjalidega, rõivastega, jalatsitega, farmaatsia- ja meditsiinikaupadega, parfümeeriakaupadega ja muid spetsialiseeritud kauplusi
- kokku saadeti küsitlus 500-le müügikohale
- vastuseid laekus 369 ehk 75%
- viidi läbi vaatlus, küsitluses saadud tulemuste täpsustamiseks ja tarbija käitumise jälgimiseks

Uuringu tulemused:

- Õhukeste plastkandekottide (õhemad kui 50 mikronit) tarbimine kokku:
133.2 miljonit tükki aastas

sealhugas:

- õhukesed plastkandekotid 15 kuni 50 mikronit: **18,3 miljonit**
- eriti õhukesed plastkandekotid kuni 15 mikronit: **114,9 miljonit**

neist:

- toiduhügieeni eesmärgil kasutatavad eriti õhukesed plastkandekotid: **42,8 miljonit**
- puu- ja juurvilja pakendamiseks kasutatavad eriti õhukesed plastkandekotid:
64,8 miljonit
- võttes arvesse plastkandekottide kogutarbimise ja küsitluse piirkondades elavate inimeste arvu 2014. aastal (ca 812 tuhat elanikku), selgus tarbitavate plastkandekottide arvuks **ca 164 kilekotti inimese kohta aastas**

Ettepanekud Eestis rakendatavate meetmete kohta:

- Plastkandekottidele miinimumhinna kehtestamine seniselt 0,15 eurolt 0,30 eurole
- Tarbija teadlikkuse tõstmine läbi teavitamis- ja teadvustamiskampaniate
- Kasutamise piiramine – esimene võimalus lõpetada plastkandekottide tasuta jagamine kauplustes kassalindi lõpus
- Plastkandekottide keelustamine ei ole soovitatav olukorras, kus selged alternatiivid ei ole müügil või nende hind on kallis

Pakendiseaduse (PakS) muudatused :

§-i 3. Pakendi liigid, lisatud uued lõiked:

Lõige 4: Plastkandekott on plastist valmistatud sangadega või sangadeta kandekott, mille tarbija saab kauba müügikohas.

Lõige 5: Plastkandekoti liigid on järgmised:

- 1) õhuke plastkandekott – plastkandekott, mis on õhem kui 50 mikronit;
- 2) eriti õhuke plastkandekott – plastkandekott, mis on õhem kui 15 mikronit ning mida kasutatakse hügieeni tagamiseks või lahtise toidukauba esmaseks pakendamiseks, kui see aitab vältida toidu raiskamist;
- 3) oksüdantide toimel lagunev plastkandekott – plastkandekott, mis on valmistatud plastist, mis sisaldab mikroosakesteks lagunemist põhjustavaid lisaaineid.

Pakendiseaduse (PakS) muudatused :

§-i 5 Pakendi ja pakendijäätmete vältimine, lisatud uus lõige:

Lõige 2 Pakendiettevõtja müügikohas:

- 1) ei või anda õhukesi ja eriti õhukesi plastkandekotte tarbijale tasuta, välja arvatud eriti õhukesed plastkandekotid, mida kasutatakse hügieeni tagamiseks või lahtise toidukauba esmaseks pakendamiseks, kui see aitab vältida toidu raiskamist (*jõustub 2018. aasta 31. detsembril*);
- 2) tuleb tarbijale pakkuda õhukese plastkandekoti, kaasa arvatud eriti õhukese plastkandekoti kõrval muid võimalusi kauba pakendamiseks;
- 3) tuleb vältida oksüdantide toimel lagunevate plastkandekottide müüki või tasuta andmist.

Alternatiivid:

Võimalikud alternatiivid tänases Eesti kaubandusvõrgus:

- biolagunevad ja oksüdantide toimel lagunevad plastkandekotid
- korduskasutatavad plastkandekotid
- riidest kotid
- paberist kotid
- vörkkotid

Pakendiseaduse (PakS) muudatused :

Lisatud uus säte:

§ 24². Õhukese plastkandekoti tarbimise üle arvestuse pidamine

Pakendiettevõtja on kohustatud üle 100-ruutmeetrise pindalaga müügikohas pidama arvestust tarbijatele müüdavate ja tasuta antavate õhukeste ja eriti õhukeste plastkandekottide kohta ning esitama andmed pakendiregistrisse.

Pakendiseaduse (PakS) muudatused :

Lisatud uus säte:

§ 39³. Õhukese plastkandekoti tarbimise vähendamine ja analüüs

(1) Keskkonnaministeerium analüüsib 2018. aasta 31. märtsiks käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 sätestatud meetmete tõhusust ja eesmärgipärasust, arvestades, et õhukese plastkandekoti tarbimine peab jääma **2019. aasta 31. detsembriks alla 90 õhukese plastkandekoti inimese kohta aastas ja 2025. aasta 31. detsembriks alla 40 õhukese plastkandekoti inimese kohta aastas**, ning vajaduse korral esitab ettepanekud õigusakti muutmiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tarbimiseesmärkidest jäetakse välja eriti õhukesed plastkandekotid.

Pakendiregister

- Tööd reguleerib VV 26.11.2004 määrus nr 346 *Pakendiregistri põhimäärus*
- Registripidaja on Keskkonnaministeeriumi haldusalas olev Keskkonnaagentuur
- Andmete esitajad on pakendiettevtjad ja taaskasutusorganisatsioonid ja neile lisanduvad õhukeste plastkandekottide aruande esitajad (müügiketid, müügikohad)
- Hetkel toimub pakendiregistri arendus, mille tulemusel on loodud moodul õhukeste plastkandekottide kohta andmete esitamiseks

Pakendiregister

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pakendiregister

[\[Logi välja\]](#)
[Marika Siht](#)

[Avalaht](#) [Kasulikud lingid](#) [Statistika](#) [Õigusaktid](#) [Aruandjad](#) [Päringud](#) [Aruanded](#) [Päevik \(auditi kokkuvõtte siia\)](#) [Kontaktid](#) [Paroolivahetus](#)

Pakendiregister

«Pakendiregister» on asutatud Vabariigi Valitsuse 30. oktoobri 1997. a määrusega. Register on reguleeritud pakendiseaduse ja pakendiregistri põhimäärusega; seotud ka pakendiaktsiisi seadusega. Registri asutamise ja pidamise eesmärk on Eestis turule lastud kauba pakendite, tekkinud pakendijäätmete, kaibelt kõrvaldatud korduskasutuse pakendite, pakendijäätmete taaskasutamise ning taaskasutamise sihtarvude täitmise kohta arvestuse pidamine „Pakendiseadusest” ja „Pakendiaktsiisi seadusest” tulenevate ülesannete täitmiseks, Euroopa Komisjonile pakendijäätmetealase teabe esitamiseks ning järelevalve teostamiseks.

- Registrisse andmete esitajateks on pakendiettevõtja „Pakendiseaduse” tähenduses, kes ei ole kohustusi üle andnud taaskasutusorganisatsioonile ja taaskasutusorganisatsioon, kes vastavalt „Pakendiseaduse” § 16 lõikele 2 on üle võtnud pakendiettevõtjate kohustused.
- Süsteemi kasutamine toimub mistahes harilikku internetisirvija (MS Explorer, FireFox) kaudu.
- Kogu suhtlemine toimub standardse ja turvalise krüpteeritud side (https) kaudu.
- Keskses serveris asuv tarkvara on kasutatav korraga paljude kasutajate poolt, sõltumata nende asukohast ja ajast.
- Pakendiregistri haldajaks on Keskkonnaministeerium, tehnilise toimimise tagab ning andmeid töötleb KKM1 Keskkonnaagentuur.

Pakendiaruande esitamise tähtaeg on 01. september. Pakendiaruandeid esitatakse kalendriaasta kohta (aruandlusperiood on näiteks 01.01.2015 - 31.12.2015).

PAKENDIREGISTRI KASUTUSJUHE

Keskkonnaministri 18. augusti 2009. a määruse nr 50 «Pakendiregistri registrikaardi vormid» lisa 1 ja 2 Excelli kujul

NBI Pakendiaruannete audiitorikontroll

Alates 1. jaanuarist 2015 peavad pakendiettevõtjad ja taaskasutusorganisatsioonid korraldama oma pakendiregistrisse esitatavate andmete audiitorikontrolli vastavalt PakSi §-le 24 prim 1. Audiitorikontrolli saab teostada üksnes vandeaudiitor audiitoritegevuse seaduse tähenduses. Seega 2014. aasta (ehk eelmise kalendriaasta) kohta pakendiregistrisse esitatavad andmed peavad olema vandeaudiitori kontrollitud. Pakendiregistrisse esitatavate andmete audiitorikontrolli eesmärk on anda hinnang esitatud andmete õigsuse kohta ja kontrollijaks on vandeaudiitor.

- Pakendiettevõtja, kes laseb turule pakendatud kaupa pakendimassisga rohkem kui viis tonni aastas, ja taaskasutusorganisatsioon peavad korraldama andmete kontrollimise piiratud kindlustandva töövõtuna.
- Pakendiettevõtja, kes laseb turule pakendatud kaupa pakendimassisga viis tonni või vähem aastas, on vabastatud andmete audiitorikontrollist.
- Pakendiettevõtja, kes on oma kohustused üle andnud taaskasutusorganisatsioonile, peab korraldama andmete kontrollimise piiratud kindlustandva töövõtuna ja audiitori kokkuvõtte tuleb esitada taaskasutusorganisatsioonile. Taaskasutusorganisatsiooni andmete kontrollimisel võetakse arvesse kohustuse üleandnud pakendiettevõtja vandeaudiitori kokkuvõtet.

NBI TAASKASUTUSTÕENDI NÕUDED

Vastavalt Pakendiseadusele märgitakse taaskasutustõendile pakendijäätmete üleandja, pakendijäätmete liik, kood ja kogus ning pakendijäätmete üleandmise kuupäev ja transportija, taaskasutatud pakendijäätmete kogus ja taaskasutamistoimingu kood.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Marika Siht
marika.siht@envir.ee